

Informatiebrief aan de Raad

094 (rectificatie)

Zaaknummer: Z - 24/087610
Documentnummer:
Datum: 10 september 2024
Onderwerp: Monitor Inburgering 2023
Bijlage(n):
Bijlage 1: Oplegger Monitoring Inburgering 2023
Bijlage 2: Jaarrapportage Inburgering 2023
Bijlage 3: Rapport Kwalitatieve monitoring inburgering

Geachte raadsleden,

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de Monitor Inburgering 2023. Deze brief biedt een overzicht van de huidige stand van zaken, de behaalde mijlpalen en de geplande stappen voor 2024 (zie gevoegde bijlagen).

Achtergrond en context

De Wet inburgering 2021 (Wi21) is een nieuwe wet in Nederland die op 1 januari 2022 in werking is getreden, ter vervanging van de eerdere Wet inburgering 13 (Wi13). Het doel van deze wet is om nieuwkomers beter te laten integreren in de Nederlandse samenleving en hen zo snel mogelijk aan werk te helpen. In het beleidsplan inburgering is afgesproken dat de gemeente na uiterlijk 2 jaar een monitor oplevert over de uitvoering van de Wi21.

Het college hecht veel waarde aan de integratie van inburgeraars en heeft daarom specifieke beleidspunten opgesteld om hen te ondersteunen in hun nieuwe omgeving. Een van de speerpunten is dat inburgeraars het voor hen hoogst haalbare taalniveau behalen en dat zij hun talenten en vaardigheden verder ontwikkelen en ontdekken. Hierdoor worden ze in staat gesteld om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. Daarnaast stimuleert de gemeente dat inburgeraars, naar vermogen, meedoen aan diverse activiteiten, waardoor ze zich sociaal verbonden voelen met de samenleving. Dit vergroot niet alleen hun netwerk, maar bevordert ook een gevoel van inclusie en gemeenschapszin. Tenslotte is het beleid erop gericht om inburgeraars zo snel mogelijk financieel en maatschappelijk zelfredzaam te maken. Deze zelfredzaamheid is

cruciaal voor hun persoonlijke groei en stabiliteit, en draagt bij aan een veerkrachtige en dynamische gemeenschap.

In het nieuwe stelsel moeten gemeenten onder andere zorgen voor een passend aanbod voor inburgeringsplichtigen met betrekking tot (taal)onderwijs, maatschappelijke begeleiding, Nederlandse waarden en normen, participatie en kennismaking met de Nederlandse arbeidsmarkt. Daarbij moet de gemeente de voortgang monitoren en handhaven indien de inburgeringsplichtige diens verplichtingen niet nakomt. De gemeente Wassenaar heeft de uitvoering rondom inburgering uitbesteed aan de gemeente Leidschendam-Voorburg. De nieuwe is dynamisch en een lerend stelsel. Na een lastige start is de gemeente nu volop bezig om aanbod te ontwikkelen om inburgeraars optimaal te ondersteunen.

Monitor Inburgering 2023

De opbrengsten uit de Monitor Inburgering 2023 geven inzicht in de voortgang en effectiviteit van het gemeentelijk inburgeringsbeleid. Door middel van deze gegevens kan de gemeente de integratie van nieuwkomers beter ondersteunen en optimaliseren. De monitor biedt waardevolle informatie over instroom van statushouders, samenstelling van de doelgroep en deelname aan inburgeringscursussen. Omdat een inburgeringstraject 3 jaar duurt kan over de slaagpercentages en participatie van inburgeraars pas in 2025 verslag gedaan worden wanneer de eerste groep inburgeraars, die valt onder de nieuwe wet, uitstroomt.

Huidige situatie

Op dit moment worden er drie leerroutes aangeboden: de B1-route, de Z-route en de Onderwijsroute.

Wat is de B1 route?

Taalniveau B1 betekent: eenvoudig Nederlands. Een tekst op B1-niveau betekent dat de tekst makkelijk te begrijpen is voor (bijna) iedereen. Daarmee is B1 synoniem geworden met eenvoudig Nederlands.

Wat is de Z-route?

De Z-route is een intensieve route waarin inburgering en participatie stevig worden gecombineerd. Deze route is erop gericht dat ook inburgeringsplichtigen die niet of nauwelijks een opleiding hebben gehad, met een zeer lage leerbaarheid en/of analfabeet zijn een passend aanbod krijgen. Het doel is om de inburgeraars in deze route zo goed mogelijk voor te bereiden op een toekomst in Nederland door ze op een voor hen zo hoog mogelijk niveau de Nederlandse taal te laten leren en ze voldoende handvatten mee te geven om in Nederland zelfstandig hun weg te vinden.

Wat is de Onderwijsroute?

Het doel van de onderwijsroute is dat een inburgeraar zich voorbereidt op een voltijd studie op mbo-niveau 2, 3 of 4, hbo of wo. Tijdens de onderwijsroute volgt men een taalschakeltraject. Men leert de Nederlandse taal op taalniveau B1 of hoger en bereidt zich voor op vervolgonderwijs. Met name jongeren tot 27 jaar worden bij voorkeur naar de Onderwijsroute doorverwezen.

In 2022 en 2023 zijn in Wassenaar totaal 83 statushouders gehuisvest. Daarvan zijn er 64 inburgeringsplichtig (ouder dan 18 jaar). Deze 64 statushouders zijn nu allen nog bezig in hun inburgeringstraject en stromen in 2025 uit. Uit de interviews met inburgeraars komt naar voren dat zij gemotiveerd zijn om de Nederlandse taal te leren. De taal wordt wel als moeilijk ervaren. De inburgeraars volgen driemaal per week taallessen. Een van de resultaten van de aanpak onder de nieuwe Wet inburgering 2021 is dat de gemeenten vaak een hoger taalniveau constateren dan onder de oude wet. Van de inburgeraars die zijn ingestroomd is 75% geplaatst in de B1-leerroute, 16% in de Z-route en 7% in de Onderwijsroute. Dit komt doordat de intakes en toetsen meer gericht zijn op het vinden van de werkelijke vaardigheden en potentie van de inburgeraar. Onder de oude wet lag de nadruk vaak meer op de standaardtoetsen, waarbij het niveau van de inburgeraar soms onvoldoende in kaart werd gebracht. Nu kan de gemeente beter inschatten welk taaltraject het meest passend is en kan maatwerk geleverd worden, wat bijdraagt aan een hoger eindniveau. In 2025 wordt de uitvoering van de Wet inburgering 2021 geëvalueerd. Daarin zullen de uitstroomresultaten worden weergegeven.

Voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021 zijn de volgende stappen ondernomen:

- 16 februari 2021 : Beleidsplan Inburgering 2022-2025 vastgesteld door het college
- Oktober 2021 : Uitvoering Pilot de Brugklas Inburgering
- Feb-dec 2022 : Overeenkomsten met VluchtelingenWerk, Echt Nederlands en Foxtaal
: Raamovereenkomsten met De Haagse Hogeschool, Hogeschool Leiden, Universiteit Leiden (regionaal aanbesteed; Gemeente Den Haag is penvoerder)
: Raamovereenkomst ROC Mondriaan (regionaal aanbesteed; Gemeente Den Haag is penvoerder)
: Gemeentelijk aanbod m.b.t (taal)onderwijs, maatschappelijke begeleiding, Participatieverklaringstraject (PVT) en kennismaking met de Nederlandse arbeidsmarkt gereed.
- 6 december 2022 : Verordening Inburgering Wassenaar 2022 vastgesteld
- Jan-nov 2023 : Voorbereiding Monitor Inburgering 2023 en ontwikkeling Startklas Inburgering
- December 2023-heden : Versterking samenwerking met lokale welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties, taalhuizen en bibliotheken in het kader van inburgering
- Januari 2024 : Startklas Inburgering gestart (*voortzetting van de Pilot Brugklas*)
- April 2024 : Monitor Inburgering '22/'23 gereed

In de gemeente Leidschendam-Voorburg worden verschillende onderdelen aan inburgeraars aangeboden. De gemeente, VluchtelingenWerk Nederland (VWN) en de taalscholen bieden elk een ander soort begeleiding voor inburgeraars aan. Door alle drie de organisaties wordt de inburgering in zijn volledigheid ondersteund door deze verdeling. In Wassenaar biedt de Vrijwilligerscentrale Wassenaar specifieke activiteiten aan voor statushouders in de Z-route.

- De *gemeente Leidschendam-Voorburg* biedt begeleiding aan in de vorm van hulp met het vinden van werk en een brede intake om de dromen en ambities van de inburgeraar in kaart te brengen. Daarnaast wordt via een leerbaarheidstoets bepaald welk taalniveau iemand kan bereiken. Ook stelt de gemeente het Plan Inburgering en Participatie (PIP) op. In dit PIP wordt op basis van de brede intake een plan gemaakt en worden afspraken gemaakt waaraan de inburgeraar moet voldoen om het inburgeringstraject succesvol te doorlopen. Daarnaast regisseert de gemeente het hele inburgeringstraject.
- *VluchtelingenWerk Nederland (VWN)* verzorgt maatschappelijke begeleiding aan de inburgeraars: inburgeraars hebben achttien maanden recht op deze begeleiding, en daarna kunnen zij nog twaalf maanden naar het spreekuur komen. Eén van onze uitgangspunten is dat je een volwaardig lid van onze gemeenschap bent als je actief meedoet en de Nederlandse waarden onderschrijft. Informatie hierover wordt door VluchtelingenWerk gegeven tijdens het Participatie-verklaringstraject (PVT) waarin waarden en normen worden uitgelegd. VluchtelingenWerk biedt ook de begeleiding op het financieel ontzorgen via de training Eurowijzer.
- *Taalscholen* voeren het taaldeel van de begeleiding uit. Dit betekent dat ze de taallessen geven en voor veel praktische vragen van inburgeraars bereikbaar zijn, aangezien inburgeraars hier een aantal keer per week langskomen. Conform de wet inburgering 2021 is de ambitie is om iedereen te helpen een zo hoog mogelijk taalniveau te behalen, met als streefdoel taalniveau B1. Daarnaast is het doel van het taalonderwijs om de zelfredzaamheid van inburgeraars te bevorderen, waaronder het ontwikkelen van digitale vaardigheden en studievvaardigheden ('leren om te leren').

Centraal in de begeleiding gedurende het inburgeringstraject staat maatwerk; elke inburgeraar heeft namelijk een andere achtergrond, wensen, noden en behoeften.

De Wet inburgering 2021 is een lerend stelsel. De implementatie van deze wet wordt door zowel de Rijksoverheid als de gemeente nauwlettend gevolgd en er wordt bijgestuurd waar nodig om te zorgen dat de doelen van betere en snellere integratie en participatie worden bereikt. Hierdoor is er continu ruimte voor bijsturing van de inburgeringsroutes.

Analyse en overwegingen

De gemeente heeft gezorgd voor een passend inburgeringsaanbod, conform de Wet inburgering 2021. De gemeente biedt aan inburgeraars de Startklas Inburgering aan. Dit is een 6-weken durend programma waarin de inburgeraar op een laagdrempelige manier kennismaakt met de gemeente en met diverse lokale voorzieningen. Tevens wordt de inburgeraar voorbereid op het inburgeringstraject. Daarnaast krijgt de inburgeraar informatie over zijn rechten en plichten. De Startklas wordt uitgevoerd in samenwerking met uitvoeringspartners, de Vrijwilligerscentrale Wassenaar, de bibliotheek en het Taalhuis.

Uit de monitor blijkt dat deelnemers en uitvoerders positief zijn over de begeleiding en het aanbod.

Er zijn enkele punten die het college onder de aandacht van de raad wil brengen:

- De gemeente zet in op verdere versterking van de samenwerking tussen de gemeente en lokale organisaties voor verbreding van het activiteitenaanbod in het kader van inburgering. Hierbij moet aangemerkt worden dat de samenwerking met de Vrijwilligerscentrale Wassenaar goed verloopt.
- Trajectbegeleiding wordt uitgewerkt in samenhang met de taken van de gemeentelijk consulent. Trajectbegeleiding houdt in dat de inburgeraar persoonlijke begeleiding krijgt bij de uitvoering van zijn inburgeringstraject.

Conclusies en aanbevelingen

De uitvoering van de Wet inburgering 2021 verloopt grotendeels volgens planning en past vooralsnog binnen het budget dat we vanuit het rijk ontvangen via specifieke uitkeringen en uitvoeringsbudgetten.

Uit de interviews met inburgeraars komt naar voren dat zij gemotiveerd zijn om de Nederlandse taal te leren. Zij volgen driemaal per week taallessen. De samenwerking met de Vrijwilligerscentrale Wassenaar zorgt ervoor dat inburgeraars deel gaan uitmaken van de Wassenaarse samenleving en de weg vinden naar vrijwilligerswerk wat de integratie ten goede komt.

Wij zetten de huidige werkzaamheden voort en besteden extra aandacht aan de versterking van de samenwerking tussen gemeente en lokale organisaties om het inburgeringsaanbod in de gemeente te verbreden en te optimaliseren. We zetten een Trajectbegeleider in die nauw samenwerkt met de gemeentelijke consulent. Versterking van de lokale samenwerking en ontwikkeling van de functie Trajectbegeleider zijn nodig om uitstroom naar duurzame inburgering mogelijk te maken.

Planning

Q2/Q3 2024: Versterking samenwerking lokale welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties, bibliotheken en taalhuizen ten behoeve van inburgeraars

Ontwikkeling taken en rollen trajectbegeleiding in relatie tot procesregie

Q3/Q4 2024: Voorbereiding Monitor inburgering 2024

In het eerste kwartaal van 2025 kunt u de Monitor Inburgering over de jaren 2023 en 2024 tegemoet zien. Hierin worden de eerste resultaten na invoering van de Wet inburgering 2021 toegelicht.

Het college vertrouwt erop dat u hiermee voldoende bent geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. L.A. de Lange,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.